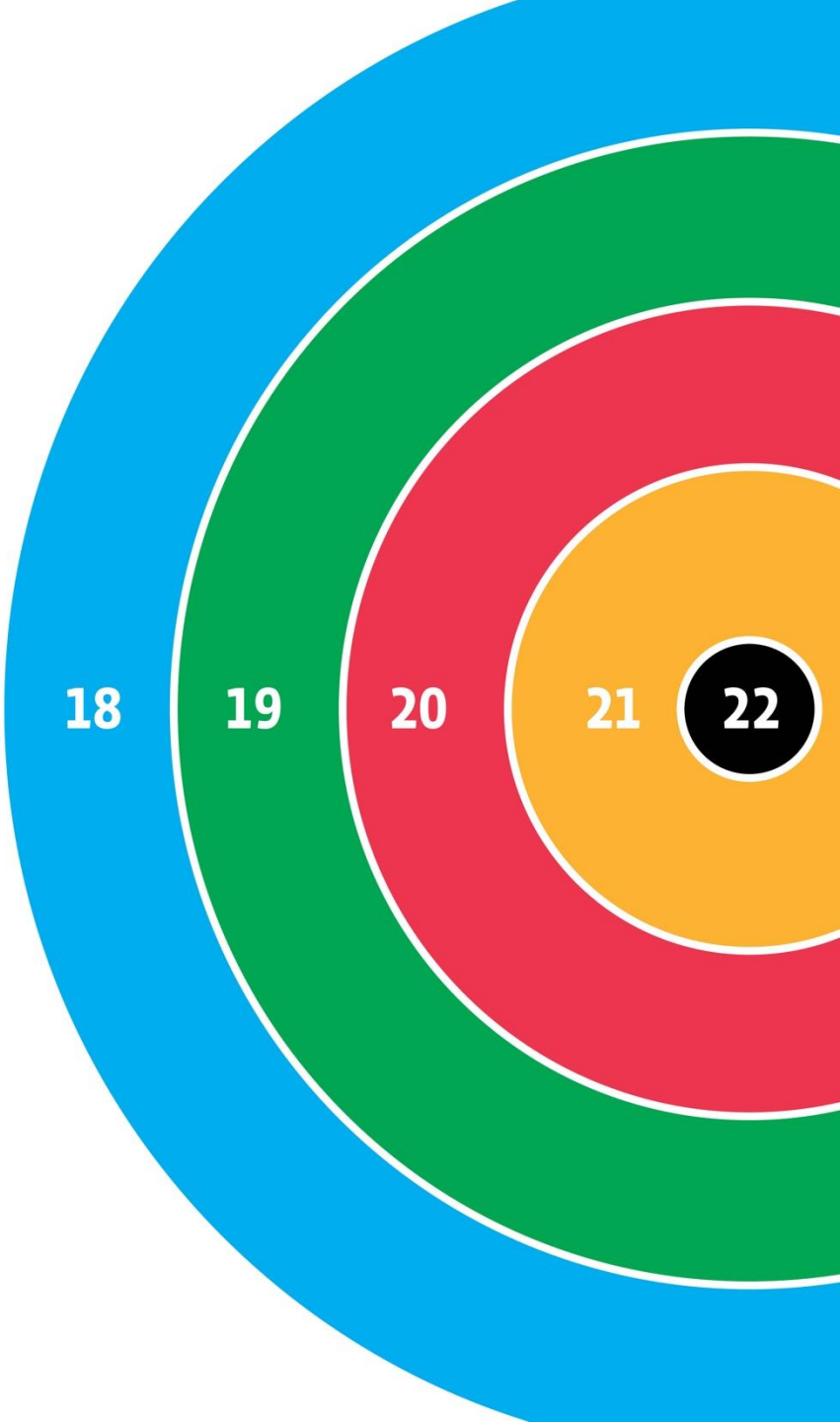
ZAKONODAJA IN ODGOVORNOST V ŠPORTU

Izr. prof. dr. Janez Vodičar

VEČ ZNANJA, VEČ PRILOŽNOSTI ZA DELO V ŠPORTU.

Usposabljanje strokovnih delavcev v športu 2018-2022

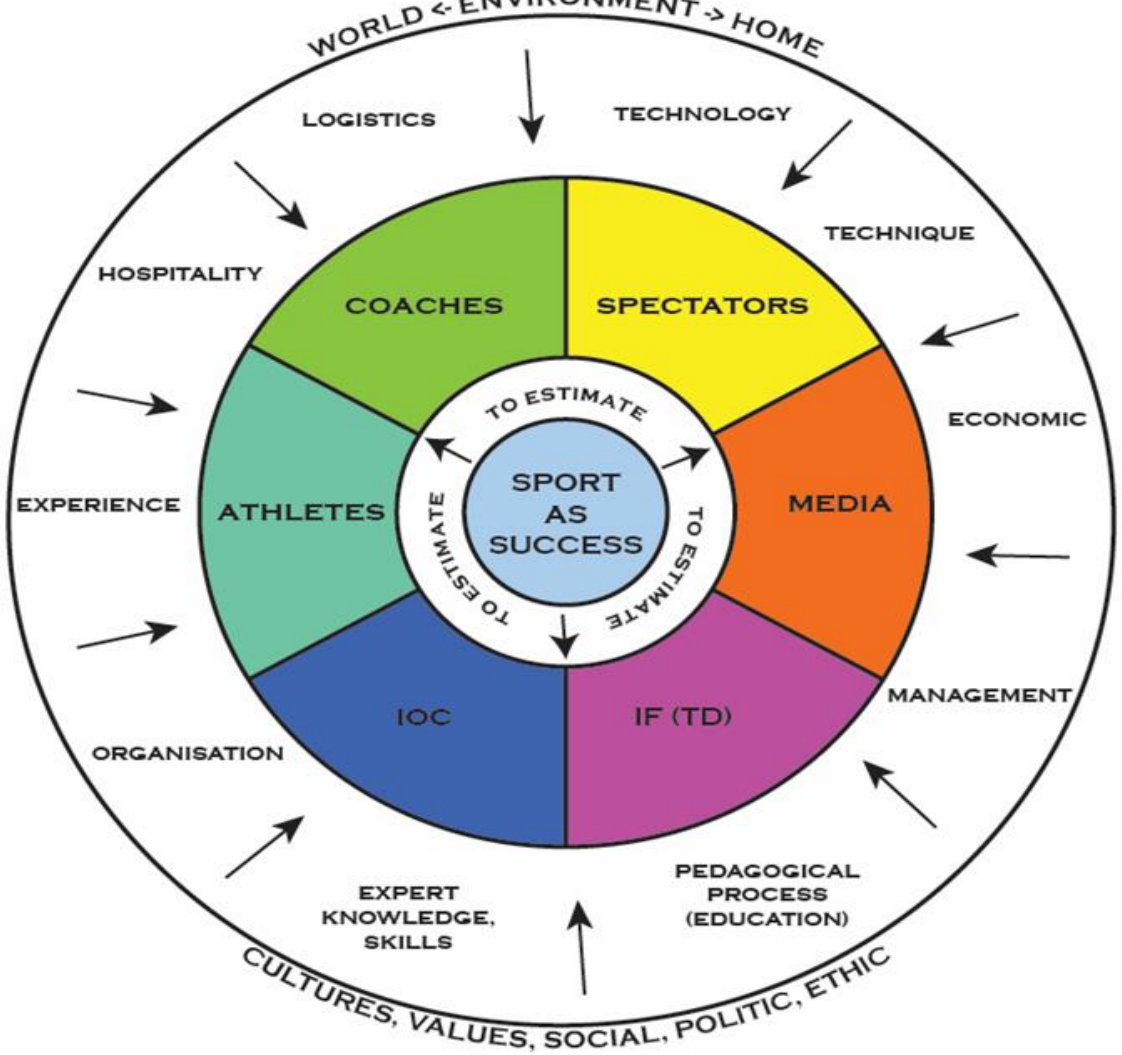

SLOVENIJA
OLIMPIJSKI KOMITE SLOVENIJE ZDRUŽENJE ŠPORTNIH ZVEZ
PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE
REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT
EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

SHORT PHYLOSOPHY CHART

HOW TO ESTIMATE AND FOR WHOM MUST THE ORGANISATION BE (AS ONE PART OF THE ENVIRONMENT)

- ZAKONODAJA V ŠPORTU
- RAZVRSTITEV ŠPORTA
- FINANCIRANJE ŠPORTA
- ŠPORTNI PREDPISI/PRAVILA

Pojavne oblike (pomemben prispevek k športu)

- ŠPORTNA REKREACIJA
- ŠPORT STAREJŠIH

ZAKONODAJA V ŠPORTU

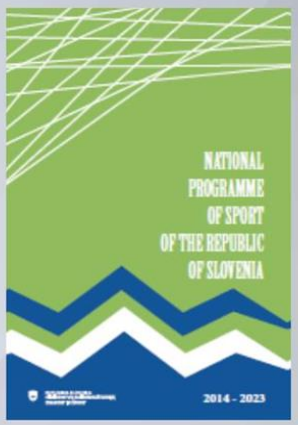
- Zakon o športu - 30.5 2017
  - sprejet na seji DZ,
  - veljati je začel 15 dni po objavi v uradnem listu (9.6. 2017 → 24.6.2017)
- Uredbe
- Pravilniki-so prenehali veljati in jih je potrebno uskladiti
- Predpisi
- Poslovniki

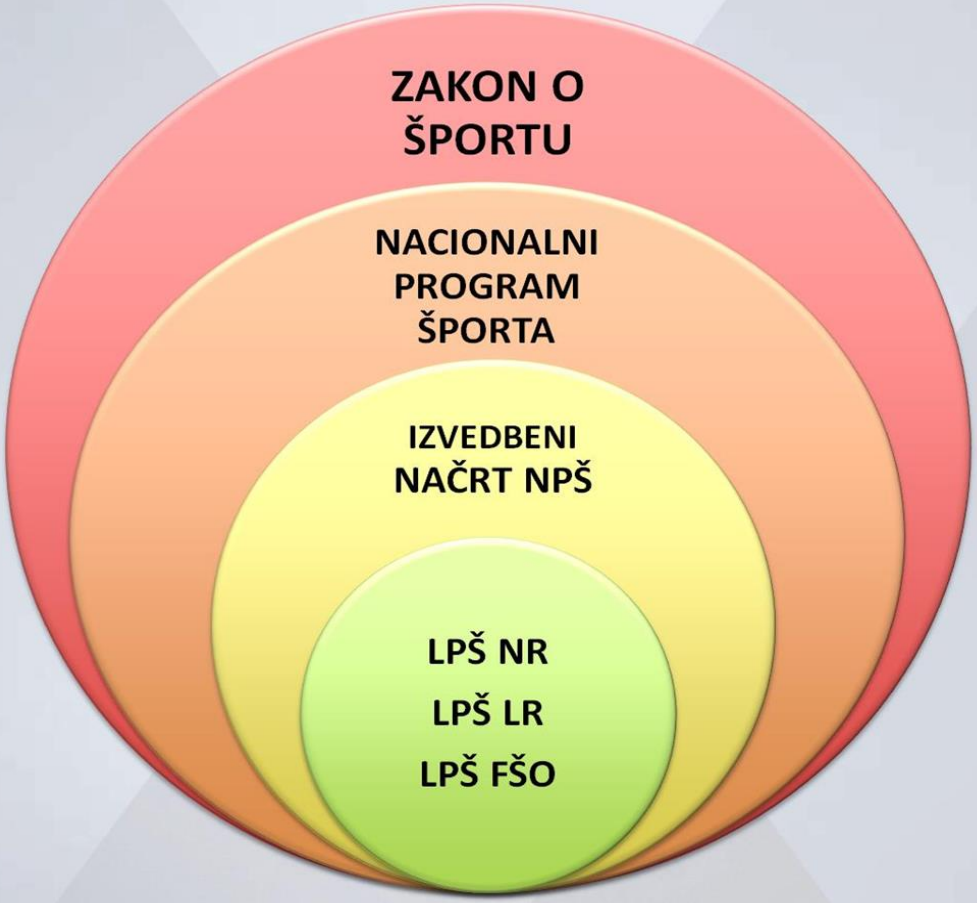
VELJAVNI PREDPISI S PODROČJA ŠPORTA

- Resolucija-Nacionalni program športa RS 2025-2034
- Izvedbeni načrt NPŠ RS
- Dopolnila/spremembe NPŠ RS

REPUBLIC OF SLOVENIA
MINISTRY OF EDUCATION, SCIENCE AND SPORT

KROVNI DOKUMENTI SLO ŠPORTA

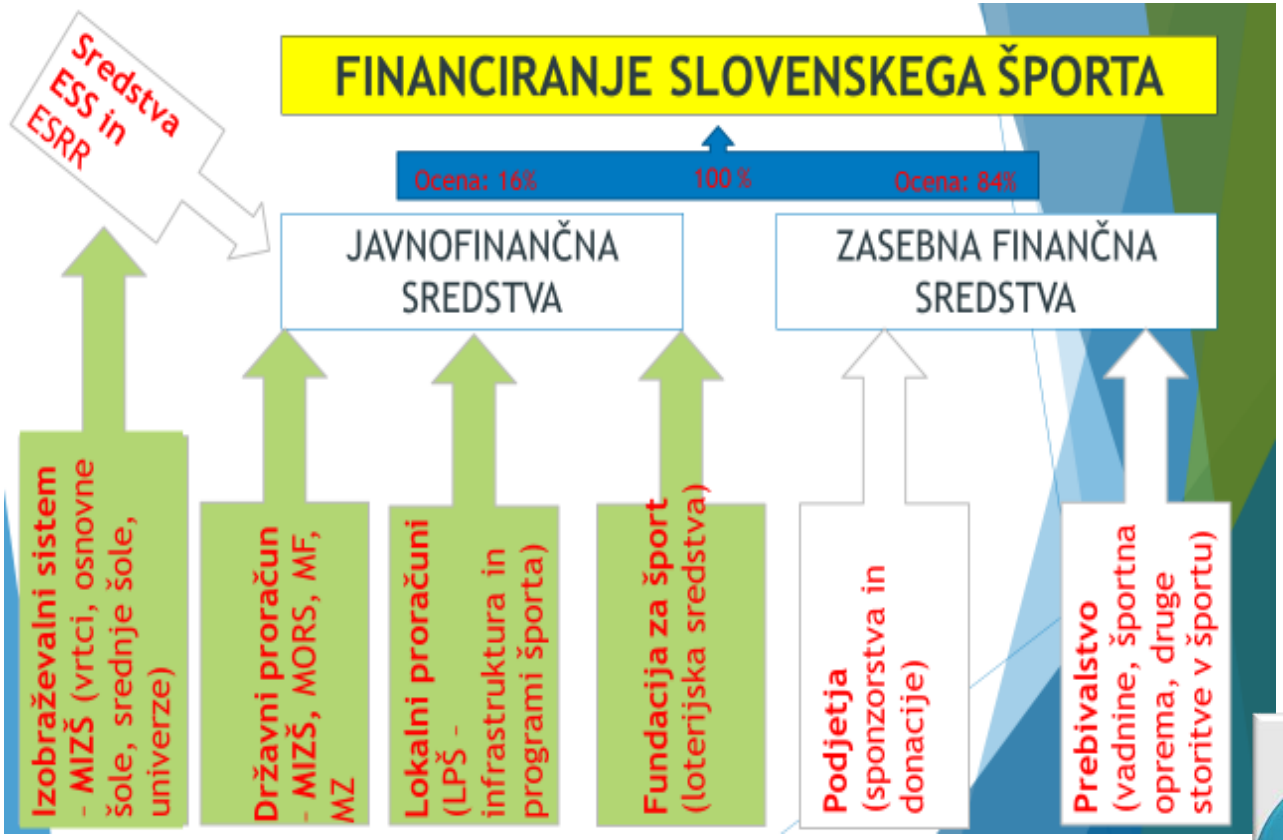

ZAKONI ki imajo povezavo-vpliv na šport

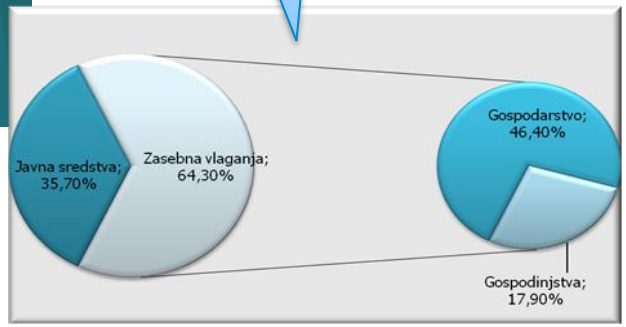
Zakon o športu
Zakon o društvih
Zakon o nevladnih organizacijah
Zakon o nordijskem centru Planica
Zakon o zavodih
Zakon o dodatku k pokojnini za delo in izjemne dosežke v športu
Zakon o izjemnem priznanju in odmeri starostne pokojnine/posebne zasluge
Zakon o Bloudkovih priznanjih
Zakon o policiji
Zakon o obrambi
Zakon o javnem zbiranjih
Zakon o varstvu javnega reda in miru
Zakon o igrah na srečo
Zakon o premostitvenem zavarovanju poklicnih in vrhunskih športnikov
Zakon o varnosti na smučiščih
Zakon o žičniških napravah za prevoz oseb
…19 zakonov

Dejavnost civilne športne sfere v Sloveniji predstavlja:

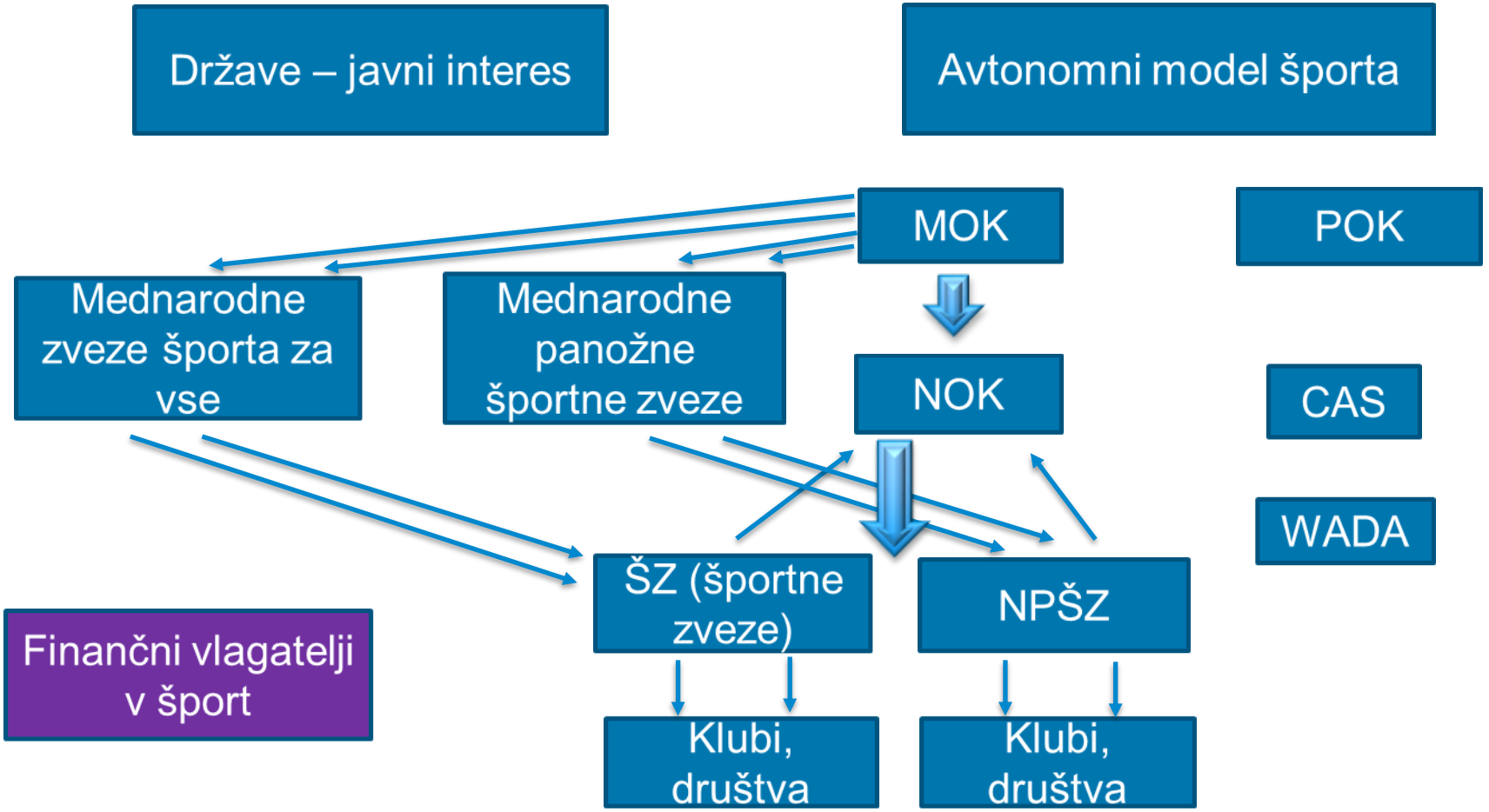
- **7.232** športnih društev (36% vseh društev v Sloveniji),
- **96** športnih zvez na nacionalni ravni (od tega 66 nacionalnih panožnih športnih zvez, 29 nacionalnih športnih zvez in OKS) in
- **87** športnih zvez na lokalni ravni (register društev in register športnih organizacij), ki združujejo
- okrog **334.000** članov športnih društev (17% populacije).

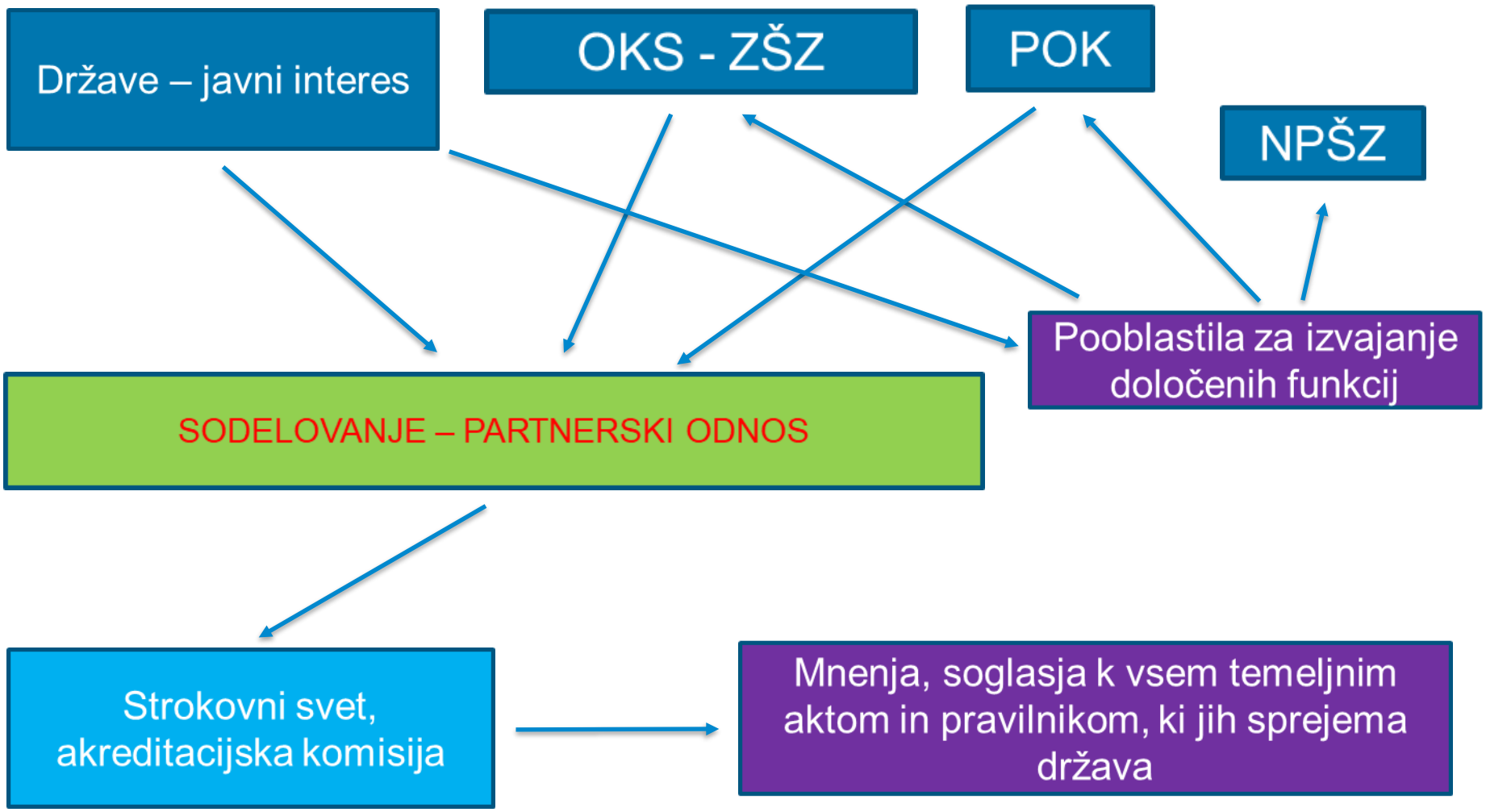
Povprečna ocena prihodkov športnih društev v RS (v % / vir)

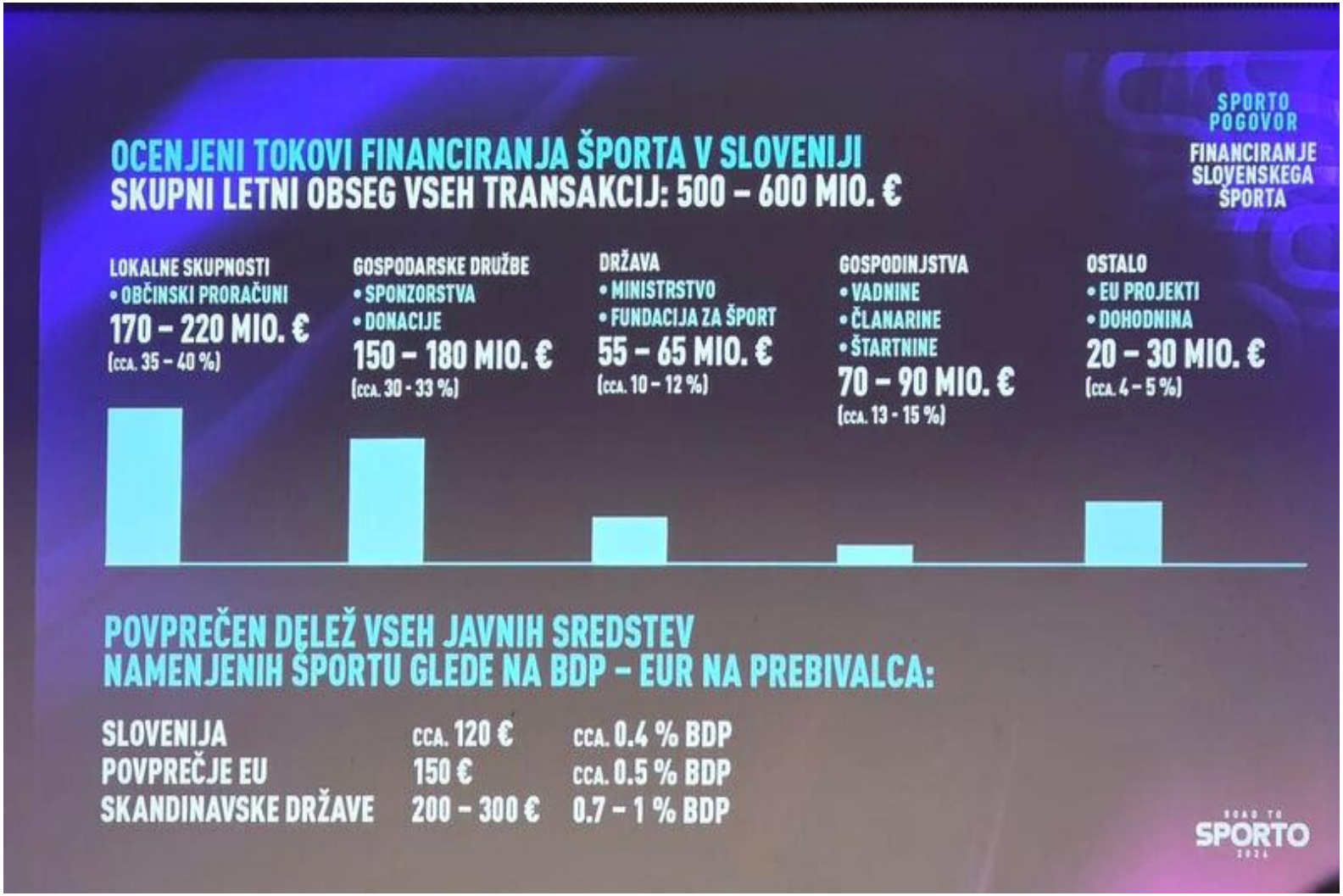

Evropski (svetovni) model športa

SLOVENSKI model športa (dr.Štrumbelj)

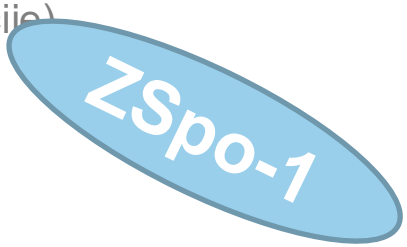

SPORTO POGOVOR
FINANCIRANJE SLOVENSKEGA ŠPORTA
OCENJENI TOKOVI FINANCIRANJA ŠPORTA V SLOVENIJI
SKUPNI LETNI OBSEG VSEH TRANSAKCIJ: 500 – 600 MIO. €
LOKALNE SKUPNOSTI
• OBČINSKI PRORAČUNI
170 – 220 MIO. €
(CCA. 35 – 40 %)
GOSPODARSKE DRUŽBE
• SPONZORSTVA
• DONACIJE
150 – 180 MIO. €
(CCA. 30 - 33 %)
DRŽAVA
• MINISTRSTVO
• FUNDACIJA ZA ŠPORT
55 – 65 MIO. €
(CCA. 10 – 12 %)
GOSPODINJSTVA
• VADNINE
• ČLANARINE
• ŠTARTNINE
70 – 90 MIO. €
(CCA. 13 - 15 %)
OSTALO
• EU PROJEKTI
• DOHODNINA
20 – 30 MIO. €
(CCA. 4 – 5 %)
POVPREČEN DELEŽ VSEH JAVNIH SREDSTEV
NAMENJENIH ŠPORTU GLEDE NA BDP – EUR NA PREBIVALCA:
SLOVENIJA CCA. 120 € CCA. 0.4 % BDP
POVPREČJE EU 150 € CCA. 0.5 % BDP
SKANDINAVSKE DRŽAVE 200 – 300 € 0.7 – 1 % BDP
ROAD TO SPORTO 2024

Zakon o športu (ZSpo-1; Ur. list RS, št. 29/17 in 21/18 – ZNOrg)

- V/na katerih športnih programih so prisotni strokovni delavci v športu ?
- Kdo so izvajalci športnih programov?
- Kaj je strokovno delo v športu?
- Kdo lahko opravlja/izvaja strokovno delo v športu in pod kakšnimi pogoji?
- Kdo so strokovni kadri v športu?
- Kaj lahko opravljajo/izvajajo kateri od strokovnih delavcev v športu ?
- Kdo ne sme delati v športu?
- Priznavanje poklicnih kvalifikacij.
- Samostojno opravljanje dela v športu - zasebni delavec v športu.
- Zaposlovanje v športu.
- Postopek potrjevanja programov usposabljanja??
- Katerim vsebinam naj bi strokovni delavci v športu pri svojem delu tudi namenjali pozornost?

- Nadzor športa v RS/ nespoštovanje zakonskih določb / posledice (sankcije)

Športni programi (pojavne oblike športa)

1. prostočasna športna vzgoja otrok in mladine;
2. športna vzgoja otrok in mladine s posebnimi potrebami;
3. obštudijska športna dejavnost;
4. športna vzgoja otrok in mladine, usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport;
5. kakovostni šport;
6. vrhunski šport;
7. šport invalidov;
8. športna rekreacija;
9. šport starejših.

1/6. člen ZSpo

Izvajalci športnih programov

- Športna društva in športne zveze, registrirane v RS;
- športna društva in športne zveze Slovencev v zamejstvu v Italiji, Avstriji in na Madžarskem;
- zavodi za šport po Zspo-1;
- pravne osebe, registrirane za opravljanje dejavnosti v športu v RS;
- ustanove, ki so ustanovljene za splošno koristen namen na področju športa, v skladu z zakonom, ki ureja ustanove*;
- zavodi s področja vzgoje in izobraževanja, ki izvajajo javnoveljavne programe;
- lokalne skupnosti (občine);
- samostojni podjetniki posamezniki, registrirani za opravljanje dejavnosti v športu v RS;
- zasebni športni delavci.

6. člen ZSpo

Pomembno je vedeti (!) - DRUŠTVA

- Izvajalci športnih programov (tudi društva in NPŠZ) delujejo oz. izvajajo športne programe v skladu s svojim temeljnim oz. ustanovnim aktom (**statutom**) in v skladu z **ZSpo-1**, društva in zveze pa tudi s **pravili NPŠZ** za svojo športno nalogo.
- Sodelovanje pri pripravi LPŠ na lokalni ravni preko **občinske športne zveze**.
- Način izbire programov in področij LPŠ ter s tem posledično sofinanciranje izvajanja športne dejavnosti.
- Postopek javnega razpisa: odpiranje vlog ni javno, poziv k podpisu pogodbe, ugovor…
- Dolžnosti in pravice izvajalcev LPŠ.
- Organizacija športnih tekmovanj.

ZSpo-1

3 / 6. člen

1/ 13. in 39. čl.

16. čl., 17. čl.

19. - 30. člen

31. člen

Pomembno je vedeti (!) – ZVEZA (NPŠZ - TZS)

ZSpo-1

- Sofinanciranje izvajanja športnih programov iz LPŠ na nacionalni ravni po postopku, ki velja tudi za društva na lokalnem nivoju.

- Skrb za vključevanje svojih športnikov v sistem kategorizacije.

33. člen

- Zagotavljanje strokovnih kadrov v svoji panogi (program usposabljanja, postopek potrditve programa usposabljanja, spremljanje in posodabljanje programa usposabljanja, izvajanje usposabljanj…).

- Postopek kandidiranja in organizacije velikih mednarodnih športnih tekmovanj.

ZAKON O ŠPORTU

- splošni del
- letni programi športa
  - državna in lokalna raven
  - športni programi (otroci, mladina, starostniki, študentje, rekreacija,..)
  - izvajalci programov
  - kategorizacija
  - prestopi iz kluba v klub (starejši od 15 let-pogodba, plačilo najmanj min. br. plača)-34.člen
  - pravice športnikov

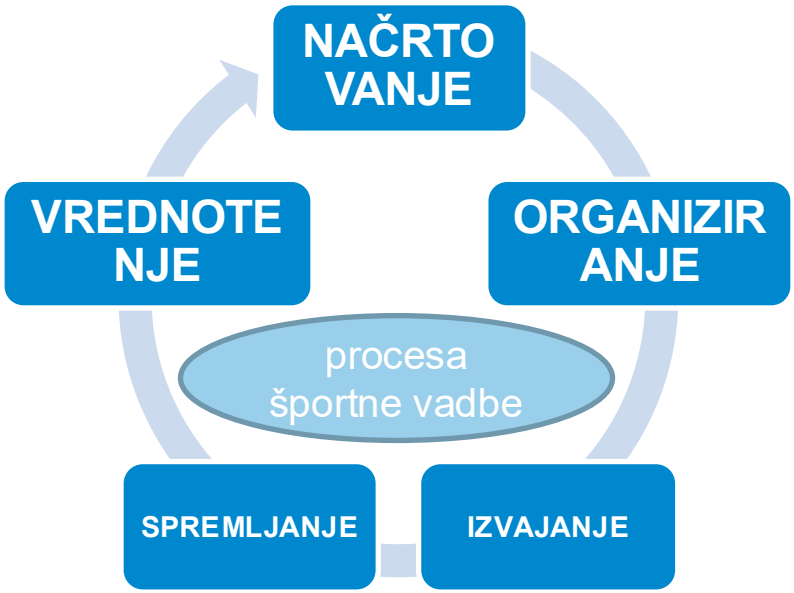
Zakon o športu

- sodelovanje civilne družbe
  - strokovni svet (17-6 OKS-ZŠZ)
  - občinska športna zveza
  - OKS-ZŠZ
  - ZŠIS-POK
  - svet ministra
- javni zavodi
- delo v športu
  - izobrazba/usposobljenost
  - usposabljanja predlagajo- NPŠZ, OKS-ZŠZ, POK
  - akreditacijska komisija-vlada-5 članov (šport, zdravje, trije izvajalci-OKS-ZŠZ-2; POK-1)
  - spremljanje, vpis, zaposlovanje (državno)

Kaj je strokovno delo v športu?

VIII. DELO V ŠPORTU

Strokovno delo v športu predstavlja delo na področju športnih programov (1. odstavek 6. člena zakona) in obsega:

1/46. člen ZSpo

Strokovno delo v športu je tudi individualno poučevanje in poučevanje na tečajih v športnih panogah, ki imajo evidentiran uradni tekmovalni sistem.

ZSpo vzpostavlja sistem usposabljanj v športu v skladu z evropsko ureditvijo poklicnih kvalifikacij.

Zakon o priznavanju poklicnih kvalifikacij – nostrifikacija za tujce!

USPOSABLJANJE = REGULIRANI POKLIC
(v okviru pridobljenih kompetenc)

Program usposabljanja se določi za:

- športne panoge, ki imajo evidentiran uradni tekmovalni sistem pri OKS,
- prostočasno športno vzgojo otrok in mladine,
- šport invalidov,
- športno rekreacijo in
- šport starejših.

Strokovno **izobražen** delavec za d
v š

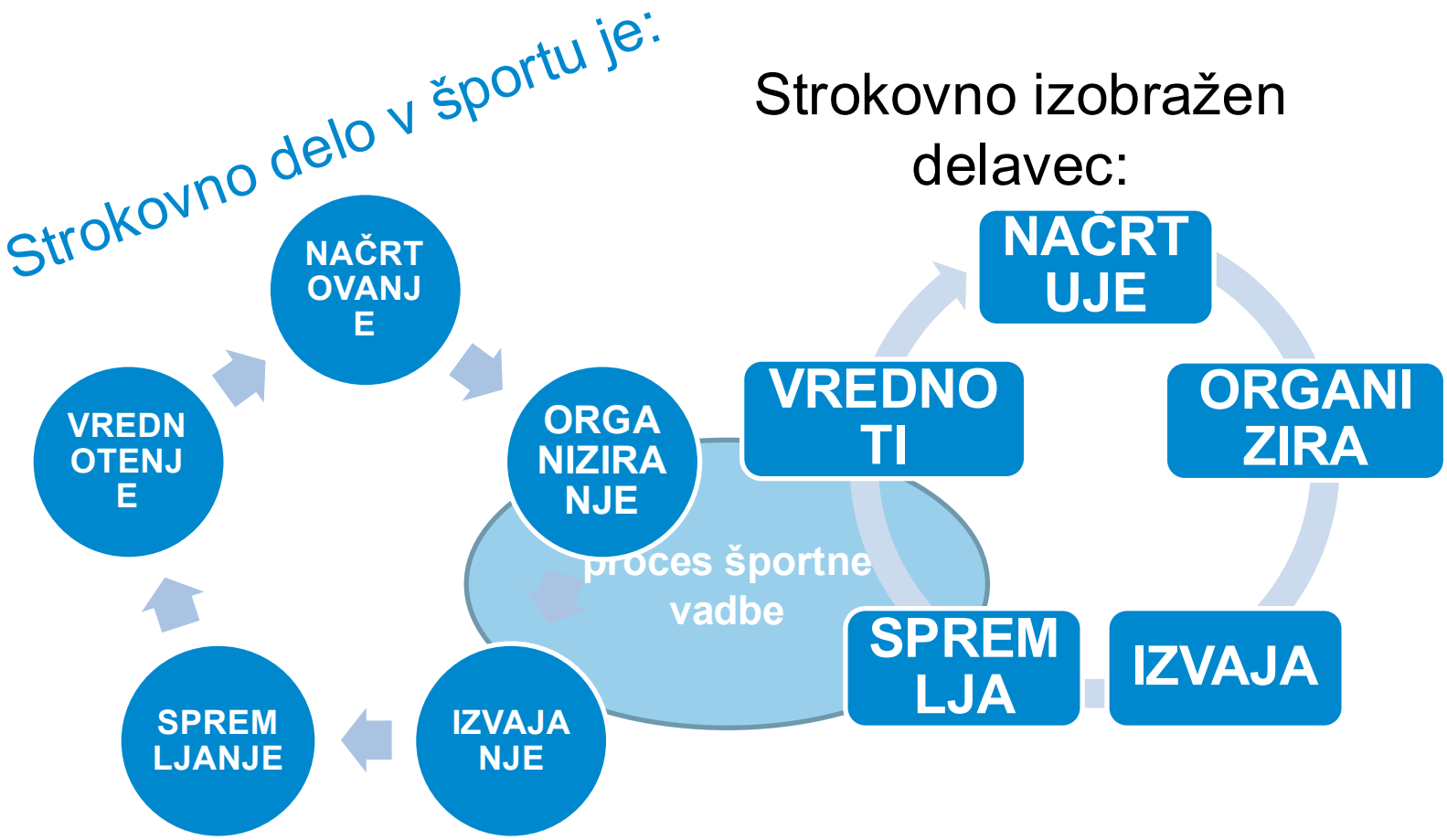
48. člen ZSpo

… ima izobrazbo, pridobljeno po javnoveljavnem višješolskem študijskem programu ali javnoveljavnem študijskem programu prve ali druge stopnje ustrezne smeri, oz.

izobrazbo, katere raven v skladu z zakonom ustreza izobrazbi, pridobljeni po javnoveljavnem študijskem programu prve ali druge stopnje, ki daje kompetence na področju športa v skladu z merili. Te določi minister (programe in izvajalce).

Strokovno izobražen kader za delo v športu predstavljajo diplomanti univerzitetnih in visokošolskih študijskih programov s področja športa in kineziologije. ~~ki imajo opravljen strokovni izpit.~~

Strokovno izobražen delavec:

NAČRTUJE

ORGANIZIRA

IZVAJA

SPREMLJA

VREDNOTI

Strokovno **usposobljen** delavec za delo v športu…

49. člen ZSpo

… je tisti, ki je:

- star najmanj 18 let,
- ima najmanj srednjo poklicno izobrazbo in
- Ima strokovno usposobljenost prve ali druge stopnje za športno treniranje, športno rekreacijo, šport invalidov ali šport starejših po javnoveljavnih (potrjenih) programih usposabljanja po ZSpo.

STROKOVNO USPOSOBLJENI KADRI

strokovna usposobljenost **prve stopnje**

strokovna usposobljenost **druge stopnje**

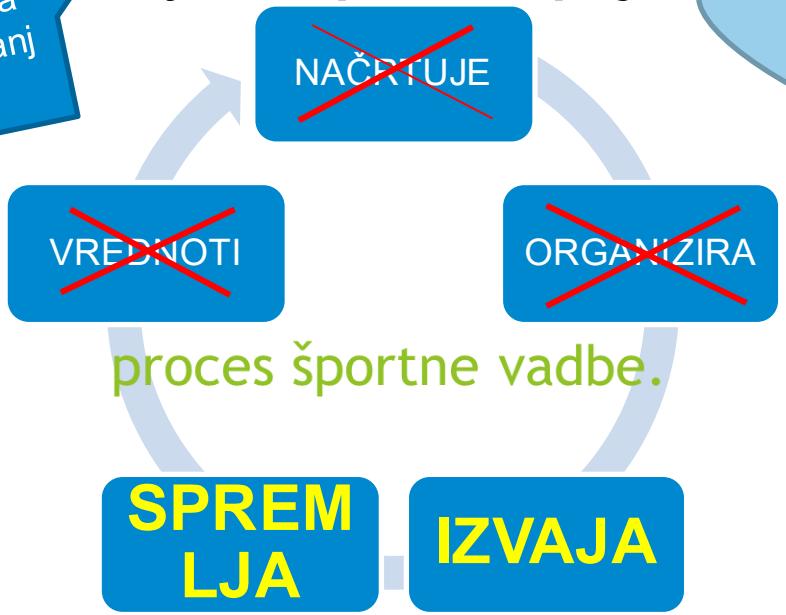
POKLIC !!!

Strokovno usposobljen kader za delo v športu predstavljajo športni delavci, ki so uspešno zaključili programe usposabljanja za opravljanje strokovnega dela v športu, ki jih je določil Strokovni svet RS za šport~~, ter imajo veljavno licenco za opravljanje dela.~~

Strokovno usposobljeni delavec, ki ima strokovno usposobljenost **prve stopnje**, lahko:

Program usposabljanja na prvi stopnji obsega najmanj 80 in največ 160 ur.

2/49. člen ZSpo

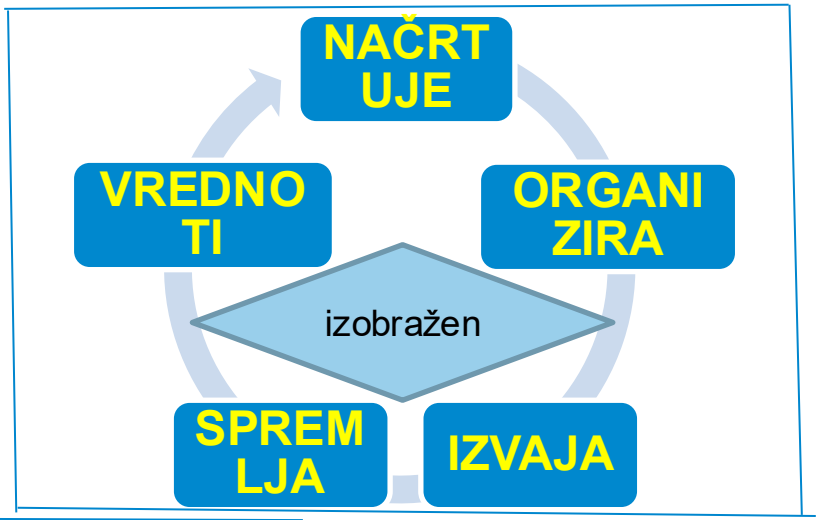
Strokovno usposobljeni delavec, ki ima strokovno usposobljenost **druge stopnje**, lahko:

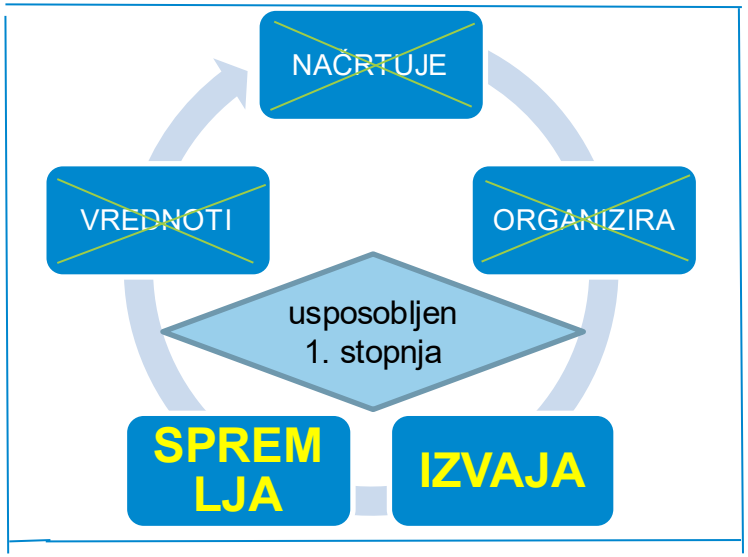
Program usposabljanja na drugi stopnji obsega najmanj 100 in največ 650 ur.

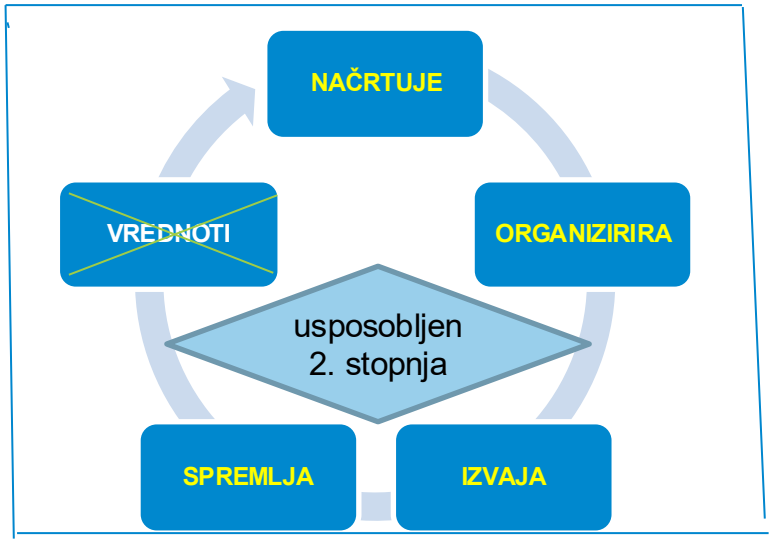

4/49. člen ZSpo

KAJ KDO SME?

NAČRTUJE
ORGANIZIRA
IZVAJA
SPREMLJA
VREDNOTI
izobražen

NAČRTUJE
ORGANIZIRA
IZVAJA
SPREMLJA
VREDNOTI
usposobljen
1. stopnja

NAČRTUJE
ORGANIZIRIRA
IZVAJA
SPREMLJA
VREDNOTI
usposobljen
2. stopnja

Vrhunski športnik, s strokovno usposobljenostjo **prve stopnje** v športni panogi, v kateri si je pridobil naziv vrhunskega športnika

OKS - ZŠZ

SAMO V PROGRAMIH KAKOVOSTNEGA in VRHUNSKEGA ŠPORTA

3/49. člen ZSpo

Diploma o usposobljenosti

55. člen ZSpo

- Kdor uspešno opravi vse obveznosti po programu usposabljanja, pridobi diplomo o usposobljenosti, ki je javna listina.
- Vsebino in obliko diplome določi minister (ne vsaka NPŠZ zase!!)
- Diplomo na podlagi javnega pooblastila izda nosilec usposabljanja.

ZSpo

Vpis v razvid strokovno izobraženih in strokovno usposobljenih delavcev v športu

Dokazila o izpolnjevanju pogojev

Predlog za vpis

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT

Upravni akt

Razvid strokovno izobraženih in strokovno usposobljenih delavcev v športu vsebuje: ime in priimek;

1. enotno matično številko občana;
2. stalno in začasno prebivališče;
3. spol;
4. rojstne podatke;
5. naziv in stopnjo izobrazbe ali naziv in stopnjo strokovne usposobljenosti;
6. športno dejavnost;
7. podatke o izdajatelju, ki je izdal javno listino o pridobljeni izobrazbi oziroma strokovni usposobljenosti.

Prepoved opravljanja strokovnega dela v športu

- Oseba je bila pravnomočno obsojena zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot šest mesecev;
- Oseba je bila pravnomočno obsojena zaradi kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost.

Taka oseba ne more skleniti delovnega razmerja oziroma opravljati dela v športu na kakšni drugi pravni podlagi!

Pomembno je vedeti (!) – STROKOVNI KADRI (DELAVCI) V ŠPORTU

ZSpo-1

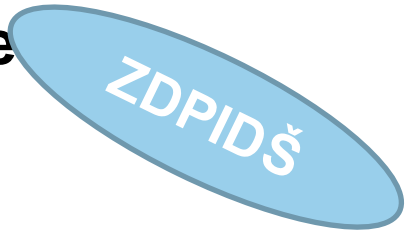
DOBRO (NUJNO) JE, DA STROKOVNI DELAVCI V ŠPORTU POZNAJO PRAVICE NJIHOVIH VAROVANCEV, t.j. ŠPORTNIKOV, še posebej:

- prilagoditve šolskih in študijskih obveznosti,
- prilagoditve pri opravljanju mature,
- prilagoditve uveljavljanja pravice do vpisa v nadaljnje izobraževanje,
- varen proces športne vadbe,
- pravica do preventivnega zdravstvenega varstva,
- pravica, da v primeru bolezni ali poškodbe ne trenira ali tekmuje,
- pravica do izjemne pokojnine po Zakonu o dodatku k pokojni za delo in izjemne dosežke na področju športa,
- pravica do zaposlitve v javnem sektorju,
- pravica VŠ do povračila stroškov izobraževanja,
- prestop v drugo športno organizacijo.

35. člen

34. člen

Zakon o dodatku k pokojnini za delo in izjemne dosežke na področju športa

- Pravico do dodatka pridobi upravičenec, ki je z izjemnimi dosežki na področju športa trajno prispeval k razvoju družbe in ugledu Republike Slovenije, t.j.:
- vrhunski športnik, dobitnik olimpijske ali paraolimpijske medalje, medalje z olimpijade gluhih, medalje s šahovske olimpijade,
- vrhunski športnik, dobitnik medalje v članski konkurenci s svetovnih prvenstev v olimpijskih ali paraolimpijskih kolektivnih ali individualnih športnih panogah ali medalje s svetovnih prvenstev gluhih,
- športnik dobitnik Bloudkove nagrade za življenjsko delo ali vrhunski mednarodni športni dosežek.

Kdo ni upravičen do dodatka k pokojnini…?

ZDPIDŠ

Do pravice do dodatka niso upravičene osebe, ki:

- jih je pristojna NPŠZ ali mdn. ŠZ kaznovala v skladu z Zakonom o ratifikaciji Mednarodne konvencije proti uporabi nedovoljenih snovi v športu s prepovedjo tekmovanj za dve leti ali več, če je bila uporaba nedovoljenih snovi v športu storjena naklepno;

- so bile pravnomočno obsojene na nepogojno kazen zapora za naklepna kazniva dejanja, ki je daljša od šestih mesecev, pa jim obsodba še ni bila izbrisana.

Višina dodatka

ZDPIDŠ

- Dodatek se odmeri v odstotku od razlike med starostno ali invalidsko pokojnino, ki jo prejema upravičenec in zneskom starostne pokojnine moškega, odmerjene od najvišje pokojninske osnove za 40 let pokojninske dobe po splošnih predpisih. Dodatek znaša najmanj 70 in največ 100 odstotkov razlike, in sicer glede na vrsto in število prejetih medalj oziroma nagrad.

- Pri odmeri dodatka se upošteva mesečni znesek starostne ali invalidske pokojnine, ki pripada upravičencu na dan priznanja pravice do dodatka. ZPIZS izplačuje dodatek na podlagi vloge od prvega dne naslednjega meseca po vložitvi zahteve.

Morda še to!

- Za strokovno delo z otroki je potrebno znanje slovenskega jezika.
- Strokovni delavec, ki ni državljan RS mora znanje slovenskega jezika dokazati z javno listino.
- Izjema: za gostujočega strokovnega delavca, za delo do treh mesecev v koledarskem letu, znanje slovenščine ni potrebno.

Zakon o športu

- varuh športnikovih pravic
- športni objekti in površine v naravi
- športne prireditve

- velike
- kandidiranje za prireditve v Sloveniji

- Nadzor

- inšpekcija
- inšpektorji

RAZVRSTITEV ŠPORTA

- Športne panoge
- Športne discipline
- Razvrstitev panog v razrede
- Kategorizacija športnikov

REGISTRIRAN IN KATEGORIZIRAN ŠPORTNIK

Registriran športnik-32.člen

- Najmanj12 let član ŠD, NPŠZ –Potrjen nastop na tekmovanju uradnega tekmovalnega sistema, vpisan v register
- Ne mlajši od 10 let, registriran v olimpijski individualni panogi, nastopa lahko na SP v članski kategoriji mlajši od 18 let

Kategoriziran športnik-33.člen

- 14 let in državljan RS, doseže kategorizirano kvalifikacijo

FINANCIRANJE ŠPORTA

- Lokalne skupnosti (občinski svet na predlog župana)
- Ministrstvo pristojno za šport
- Fundacija za financiranje športnih organizacij
- Olimpijski komite
- Sponzorji, donatorji, članarine
- Opremljevalci

ŠPORTNI PREDPISI

- Inspekcija za šport in druge
- Predpisi/pravila po panogah

POSEBNOSTI ŠPORTA V PRAVU

- Stroka ni enotna ali je športno pravo samostojna pravna naloga ali je del civilnega, upravnega ali delovnega prava (gre za posebnost športa)
- Posebnosti športa in analiza sodne prakse
- Športno pravo in politika v SLO/EU/športna arbitražna sodišča
- Pravilniki, pravila (drseči start v nogometu-poškodba-kaznivo dejanje povzročitve telesne poškodbe; smučarski skakalec-trener mu da znak v slabih vremenskih razmerah; poškodba v šoli med športno vzgojo)
- Predpisi-zaposlovanje za določen in nedoločen čas
- Poslovniki

ODGOVORNOST V ŠPORTU

- Temeljne osebne pravice
- Športno pravo in politika v SLO/EU
- Pravilniki
- Predpisi
- Poslovniki

DELITEV ODGOVORNOSTI

- Osebna
- Klubska, društvo
- NPŠZ
- Državna
- Mednarodna

ODGOVORNOST V ŠPORTU

- Fair play
- Doping
- Odnos do tekmovalcev
- Tekmovalna odgovornost
- Zdravstvena odgovornost

ODGOVORNOST V ŠPORTU

- Poklicni ali amaterski športnik
- Sponzor (kapital)
- Športni center

RAZNE ODGOVORNOSTI V ŠPORTU

- Odškodninska odgovornost - za poškodbe (Zidane/Materazzi; Milić-Sow; naklep, ki ni nastal zaradi športnega vzgiba)
- Sodna praksa - kršenje pravil
- Individualni športi (borilni športi, avtomobilizem)
- Odgovornost proti gledalcem
- Odgovornost organizatorja športne prireditve
- Odgovornost upravljalcev športnih objektov zunanjih/notranjih

- petek, 1.8.2025
- Luxembourg, 01. avgusta (STA) - Odločitve Mednarodnega športnega arbitražnega razsodišča (Cas) glede kršitev prava EU bodo v prihodnosti lahko pregledala tudi nacionalna sodišča v državah članicah EU, je danes odločilo Sodišče Evropske unije (ECJ).
- Cas ima sedež zunaj EU, v Lozani v Švici, na njegove odločitve pa se je trenutno mogoče pritožiti le na švicarskem zveznem sodišču. To sodišče preučuje le morebitne postopkovne napake Casa.
- Odločitev ECJ predstavlja znatno oslabitev Casa. Do zdaj je imel Cas zadnjo besedo v pravnih športnih zadevah, v vprašanjih, ki zadevajo prepoved dopinga za športnike do vprašanj, povezanih s predpisi o udeležbi na tekmovanjih.
- Osnovna ideja institucije, kot je Cas, je, da se zasebno določena pravila v športu po vsem svetu razlagajo enako - in ne drugače v vsaki državi, odvisno od tamkajšnjih sodnih odločitev. To zagotavlja poštenost tekmovanja, piše nemška tiskovna agencija dpa.
- Vendar je bil Cas deležen kritik, ker pri svojih odločitvah daje prednost športnim zvezam in je za športnike zelo drag.
- Postopek pred Sodiščem EU je sprožil belgijski nogometni klub RFC Seraing. Ta je na Casu izgubil primer glede lastništva tretjih oseb proti Mednarodni nogometni zvezi Fifa. Odločitev je potrdilo švicarsko zvezno sodišče.
- Fifa je leta 2015 klubu naložila prepoved prestopov in naložila plačilo globe, potem ko je Seraingu prepovedala, da bi zunanjim vlagateljem podelil pravice do igralcev.
- Seraing se je obrnil na sodišče v Belgiji in podvomil v neodvisnost Casa, ker ga financirajo mednarodne športne zveze.

ZAVAROVANJE POKLICNE ODGOVORNOSTI ŠPORTU

- Zavarovalnice, ki urejajo vse postopke za zavarovanca

HVALA ZA POZORNOST!

Projekt Usposabljanje strokovnih delavcev v športu 2018-2022 delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Projekt se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020, prednostne osi 10: Znanje, spretnosti in vseživljenjsko učenje za boljšo zaposljivost; prednostne naložbe: 10.1: Izboljšanje enakega dostopa do vseživljenjskega učenja za vse starostne skupine pri formalnih, neformalnih in priložnostnih oblikah učenja, posodobitev znanja, spretnosti in kompetenc delovne sile ter spodbujanje prožnih oblik učenja, tudi s poklicnim svetovanjem in potrjevanjem pridobljenih kompetenc; specifičnega cilja 2: Izboljšanje kompetenc zaposlenih za zmanjšanje neskladij med usposobljenostjo in potrebami trga dela.